

SZKOLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
ORAZ STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W ZESPOLE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH
IM. KS. JANUSZA ST. PASIERBA W ŻABNIE

Obowiązują od dnia 1 grudnia 2023 r.

PRZEPISY – PODSTAWA PRAWNA:

1. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021r. poz.1915)*
2. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 poz. 1082)*
3. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021r. poz. 1762)*
4. *Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r poz. 1119)*
5. *Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r poz. 969)*
6. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz.2345)*
7. *Ustawa z dnia 26 maja 1971r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 2008)*
8. *Ustawa z dnia 20 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268)*
9. *Ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735)*
10. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 poz. 2050)*
11. *Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz.969)*
12. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 poz. 1249)*
13. *Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz.276)*
14. *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020r. poz.685)*
15. *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz.1882)*
16. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym - Dz. U. z 2020 poz.1309*
17. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych - Dz. U. 2019 r.,poz. 373*
18. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach –(tekst jedn.:Dz.U. z 2020 r., poz. 1280)*
19. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 r. poz.1604)*
20. *Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022r. poz.1700)*
21. *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz.1606)*

CELE PROCEDUR:

Celem procedur jest sprawne i skuteczne zarządzanie szkołą poprzez:

1. Zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu uczniów w szkole.
2. Zapewnienie bezpiecznych warunków uczestnictwa uczniów w zajęciach organizowanych przez szkołę.
3. Zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu ucznia poza obiektami należącymi do placówki.
4. Ochrona małoletnich przed krzywdzeniem
5. Zastosowanie katalogu środków oddziaływania wychowawczego wobec ucznia, który wykazuje przejawy demoralizacji
6. Zastosowanie prawidłowych schematów działania po zajściu zdarzenia w zakresie opieki nad jego uczestnikami, zbierania i przekazywania informacji oraz oceny zaistniałej sytuacji.
7. Zapewnienie fizycznego i cyfrowego bezpieczeństwa uczniów

SPOSÓB PREZENTACJI PROCEDUR ORAZ ZAKRES OBOWIĄZYWANIA:

1. Każdy pracownik/ osoba mająca kontakt z małoletnimi w placówce ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę. Zapoznanie się z ww. dokumentami każda osoba potwierdza swoim podpisem na oświadczeniu.
2. Zapoznanie rodziców/opiekunów prawnych z treścią procedur na pierwszych zebraniach każdego roku.
3. Zapoznanie uczniów na lekcjach wychowawczych do 30 września każdego roku.
4. Zamieszczenie zestawu procedur na stronie internetowej szkoły.
5. Procedury dotyczą nauczycieli, rodziców/prawnych opiekunów, uczniów, pracowników administracji i obsługi.

WYKAZ PROCEDUR:

1. Samookaleczenia, próby samobójcze, samobójstwo ucznia

- I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOOKALECZEŃ U UCZNIÓW
- II. PROCEDURA W PRZYPADKU POWZIĘCIA PODEJRZENIA ŻE UCZEŃ PRZEJAWIA SKŁONNOŚCI SAMOBÓJCZE
- III. PROCEDURA W PRZYPADKU REALNEGO ZAGROŻENIA PRÓBĄ SAMOBÓJCZĄ UCZNIĄ
- IV. PROCEDURA W PRZYPADKU POWZIĘCIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ PODJĄŁ PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ
- V. PROCEDURA W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ POPEŁNI SAMOBÓJSTWO

2. Zagrożenie demoralizacją

- VI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZACHOWANIA AGRESYWNEGO UCZNIÓW
- VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA UCZNIĄ, KTÓRY JEST ŚWIADKIEM ZACHOWANIA AGRESYWNEGO SWOICH KOLEGÓW
- VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY NIEWŁAŚCIWIE ZACHOWUJE SIĘ NA LEKCJI
- IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY UCZEŃ UNIEMOŻLIWIA PROWADZENIE ZAJĘĆ
- X. PROCEDURA ZACHOWANIA W PRZYPADKU CZYNU O DUŻEJ SZKODLIWOŚCI STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA SWOJEGO LUB INNYCH
- XI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA LUB INNYCH CZYNÓW ŁAMIĄCYCH NORMY PRAWNE LUB SPOŁECZNE NA TERENIE SZKOŁY
- XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH (NP. OSTRE NARZĘDZIA, NÓŻ, ŻYLETKA, KASTET)
- XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY
- XIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WAGARÓW UCZNIĄ
- XIV a. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ Z NISKĄ FREKWENCJĄ
- XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY UCZEŃ DEWASTUJE MIENIE SZKOLNE
- XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POSIADANIA LUB PALENIA TYTONIU/ E-PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIĄ NA TERENIE SZKOLNYM

3. Substancje psychoaktywne

- XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW
- XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ WYGLĄDEM NARKOTYK
- XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ WYGLĄDEM NARKOTYK

4. Przemoc fizyczna i psychiczna

- XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ PRZEMOCY
- XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA UCZNIĄ PRZEZ OSOBY DOROSŁE
- XXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE ZOSTAŁA NARUSZONA GODNOŚĆ OSOBISTA UCZNIĄ PRZEZ NAUCZYCIELĄ
- XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POJAWIENIA SIĘ KONFLIKTÓW W SZKOLE

5. Cyberzagrożenia

- XXIV. PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU BEZPRAWNEGO UŻYCIA CUDZEGO WIZERUNKU ORAZ ŁAMANIA PRAW AUTORSKICH
- XXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE UJAWNIENIA PRZYPADKÓW CYBERPRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW
- XXVI. PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU NARUSZENIA PRYWATNOŚCI DOTYCZĄCEJ NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU UCZNIĄ
- XXVII. PROCEDURA ZAPOBIEGANIA I PRZECIWDZIAŁANIA CYBERPRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW W PRZYPADKU DOSTĘPU DO TREŚCI SZKODLIWYCH, NIEPOŻĄDANYCH, NIELEGALNYCH

6. Przemoc seksualna, ryzykowne zachowania seksualne

- XXVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ROZPOWSZECHNIANIA PRZEZ UCZNIĄ PORNOGRAFII W SZKOLE

- XXIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA PROBLEMU SEKSTINGU W SZKOLE
- XXX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA PROSTYTUCJI
- XXXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM MOLESTOWANYM SEKSUALNIE
- XXXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA EKSHIBICJONIZMU
- XXXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJI, GDY UCZENNICA ZAJDZIE W CIĄŻĘ

7. Zaburzenia lękowe i odżywiania

- XXXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH ZABURZEŃ EMOCJONALNYCH UCZNIÓW
- XXXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM Z ZABURZENIAMI ODŻYWIANIA

8. Sytuacje zagrożenia zdrowia i życia

- XXXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI ZDROWOTNE NA LEKCJI
- XXXVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ
- XXXVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU NA TERENIE SZKOŁY
- XXXIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI TOKSYCZNEJ, BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH
- XL. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ANONIMOWEGO TELEFONU Z POGRÓŻKAMI LUB INFORMACJAMI O PODŁOŻENIU MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH
- XLI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ATAKU TERRORYSTYCZNEGO, WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA NA TEREN SZKOŁY

9. Standard ochrony małoletnich

- XLII. PODSTAWOWE STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH
- XLIII. PROCEDURA KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIIMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI
- XLIV. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIIM, A PERSONELEM

- XLV. ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO
- XLVI. PROCEDURA SKŁADANIA ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADAMIANIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO
- XLVII. ZASADY UDOSTĘPNIANIA PERSONELOWI, MAŁOLETNIM I ICH OPIEKUNOM PROCEDUR I STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA
- XLVIII. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI
- XLIX. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ PROCEDURA OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE
- L. ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOOKALECZEŃ U UCZNIÓW:

A) Postępowanie w sytuacji, w której uczeń dokonuje samookaleczenia na terenie szkoły:

1. Należy uniemożliwić uczniowi kontynuowanie czynności samookaleczenia poprzez zastosowanie stanowczej perswazji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. W razie potrzeby poprosić osobę dorosłą (nauczyciela/ innego pracownika szkoły) lub ucznia o udanie się do sekretariatu celem poinformowania dyrektora szkoły i wezwania pogotowia ratunkowego.
3. Jeżeli wydarzenie miało miejsce podczas zajęć lekcyjnych, zapewnić opiekę pozostałym uczniom z pomocą innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
4. Niezwłocznie poinformować o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, psychologa/pedagoga, wychowawcę klasy, do której chodzi uczeń dokonujący samookaleczenia.
5. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia, informuje o zdarzeniu i zobowiązuje do konsultacji psychiatrycznej ich dziecka. Przekazuje ucznia pod opiekę rodziców/opiekunów prawnych (sporządza notatkę służbową z rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi).
6. Wychowawca lub psycholog/ pedagog szkolny informuje rodziców/opiekunów prawnych o możliwości uzyskania wsparcia na terenie szkoły z pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

B) Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń ma ślady świadczące o samookaleczaniu się (informacja od samego ucznia, kolegów, nauczycieli):

7. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny diagnozują sytuację z pomocą pielęgniarki szkolnej, która dokonuje oględzin ciała oraz w razie potrzeby opatruje ślady samookaleczenia.
8. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz powiadamia rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji i prosi o przybycie do szkoły w możliwie krótkim czasie (psycholog/pedagog szkolny lub wychowawca spisuje notatkę służbową z rozmowy).
9. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny zobowiązują rodziców/opiekunów prawnych do konsultacji psychiatrycznej ich dziecka.
10. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny informuje rodziców/opiekunów prawnych o możliwości wsparcia psychologiczno - pedagogicznego na terenie szkoły.
11. O zdarzeniu należy poinformować dyrektora szkoły.

II. PROCEDURA W PRZYPADKU POWZIĘCIA PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ PRZEJAWIA SKŁONNOŚCI SAMOBÓJCZE:

1. Każdy pracownik szkoły powinien poinformować psychologa lub pedagoga, jeśli zauważy następujące niepokojące zachowania:
 - a) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
 - b) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
 - c) pozbywanie się osobistych i cennych dla dziecka przedmiotów,
 - d) unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
 - e) zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
 - f) przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
 - g) przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
 - h) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
 - i) podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
 - j) fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.
2. Psycholog lub pedagog jest zobowiązany do podjęcia kontaktu z danym uczniem, z poszanowaniem zasady poufności. Po przeprowadzeniu interwencji powinien przekazać informację zwrotną pracownikowi, który zawiadomił go o sytuacji, aby potwierdzić, że uczeń został zaopiekowany. Jeśli pracownik sobie tego nie życzy, to jego dane nie zostaną nikomu ujawnione.
3. Zadaniem psychologa/pedagoga jest przyporządkowanie zachowania ucznia do jednej z trzech kategorii oraz podjęcie odpowiednich działań w razie potrzeby. Oto te kategorie:
 - problem nieznaczący wiele bądź już rozwiązany. W takiej sytuacji nie trzeba podejmować żadnych kroków, jedynie zachęcić ucznia do kontaktu w przypadku pojawienia się jakichś trudności.
 - problem oceniony jako ważny i wymagający dalszych interwencji. Ta kategoria obejmuje zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia umiarkowane. W takiej sytuacji należy:
 - poinformować rodzica lub opiekuna prawnego o zaobserwowanym zachowaniu, najlepiej zrobić to w obecności ucznia,
 - zapewnić opiekuna, że uczeń otrzymał odpowiednią pomoc i wsparcie,
 - zaznaczyć, że ta rozmowa ma charakter informacyjny, a ucznia nie spotkają żadne negatywne konsekwencje w związku z tą sytuacją,
 - zasugerować rodzicom lub opiekunom prawnym potrzebę dalszej pomocy i pokazać różne możliwości, np. poradnia psychologiczno-pedagogiczna lub poradnia zdrowia psychicznego, zgoda na objęcie ucznia opieką psychologiczną w szkole, zgoda na

wymianę informacji między psychologiem szkolnym a reprezentantami innych placówek na temat ucznia,

- po tygodniu sprawdzić, czy rodzic podjął któreś z zasugerowanych działań,
- jeśli rodzic lub opiekun dziecka nie wykonuje żadnych działań w tym kierunku, mimo wyraźnego opisu sytuacji i możliwych skutków, należy postąpić tak jak w przypadku zaniedbania lub wykorzystania dziecka przez rodzica.
- problem mogący skutkować bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia lub życia, wymagający bezzwłocznej interwencji (np. skrupulatnie zaplanowane lub już podjęte próby samobójcze, takie jak: wieszanie się, skoki z wysokości lub przedawkowanie leków).
W takiej sytuacji należy:
 - bezzwłocznie zadzwonić po pogotowie ratunkowe i zawiadomić policję, poinformować o sytuacji rodziców.

III. PROCEDURA W PRZYPADKU REALNEGO ZAGROŻENIA **PRÓBĄ SAMOBÓJCZĄ UCZNIA:**

1. Psycholog/Pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem jednoznacznie określa rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiać ucznia znajdującego się w kryzysie samego i próbować przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce.
3. Zebrać wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
4. W razie konieczności wezwać pomoc – pogotowie ratunkowe, policję i w czasie tej interwencji zadbać, by przebiegała ona spokojnie i dyskretnie.
5. Ocenić ryzyko dalszego zagrożenia (możliwe, że konieczna będzie hospitalizacja ucznia).
6. Zawiadomić o zdarzeniu dyrekcję szkoły, wychowawcę ucznia oraz rodziców/opiekunów prawnych.
7. Chronić ucznia oraz inne osoby przed dodatkową traumą, związaną np. z kontaktem z mediami. Uczeń, który podjął próbę samobójczą bezwzględnie powinien otrzymać konsultację psychiatryczną. Jeśli uczeń wróci do szkoły, należy w trakcie pierwszych z nim kontaktów pamiętać o daniu mu wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia. Należy uznać próbę samobójczą za fakt historyczny, aby utrzymać dystans do tego, co się stało, skoncentrować na głównych problemach ucznia i jeśli to możliwe pozytywnie je przeformułować, wskazać różne systemy oparcia, a co najważniejsze słuchać, co mówi uczeń – często samo wysłuchanie jest skuteczne. Należy również ocenić ryzyko ponownej próby samobójczej. Osoby, które raz podjęły próbę zamachu na swoje życie, łatwiej podejmują ponowną próbę. W związku z tym należy dokładnie przeanalizować przyczyny zachowania ucznia i ocenić występowanie czynników ryzyka podejmowania próby samobójczej.

IV. PROCEDURA W PRZYPADKU POWZIĘCIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ PODJĄŁ PRÓBĘ SAMOBÓJCZA

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą, dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

- Osoba, która powzięła informację niezwłocznie wzywa pomoc – pogotowie ratunkowe, policję i w czasie tej interwencji dba, by przebiegała ona spokojnie i dyskretnie.
- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrekcję szkoły, a ta – rodzica/opiekuna prawnego.
- Dyrektor szkoły, pedagog szkolny, kierownik placówki oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z dzieckiem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- O próbie samobójczej dyrektor szkoły/ wychowawca informuje radę pedagogiczną, pod rygorem tajemnicy, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- Pedagog, psycholog planują dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

V. PROCEDURA W PRZYPADKU GDY UCZEŃ POPEŁNI SAMOBÓJSTWO:

1. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
2. Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.
3. Zapraszani są specjaliści-w celu zapewnienia wsparcia uczniom i nauczycielom.
4. Po samobójstwie lub usiłowaniu popełnienia może dojść do zjawiska zakażania się samobójstwem (tzw. Efekt Wertera). Należy zidentyfikować wszystkich uczniów o złym

- stanie emocjonalnym lub ze skłonnościami samobójczymi i otoczyć ich większą opieką i wsparciem – takie osoby często identyfikują się z samobójcami.
5. Koledzy szkolni, personel i rodzice/opiekunowie prawni powinni być poinformowani o wydarzeniu. Należy również stworzyć możliwość do przepracowania emocji z tym związanych. W czasie dyskusji, rozmów nie można dopuścić do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby samobójcy.
 6. Uczniowie powinni uzyskać informację o miejscach, w których uzyskaliby pomoc w czasie kryzysu oraz numery telefonów zaufania.

VI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZACHOWANIA AGRESYWNEGO UCZNIÓW

W przypadku zauważenia agresywnego zachowania:

1. Nauczyciel ma obowiązek odizolować sprawcę od ofiary i przerwać akt przemocy. Ma prawo przytrzymać ucznia w sytuacjach, gdy jego agresywne zachowanie zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu innych uczniów. Zapewnia bezpieczeństwo i ewentualną konieczną pomoc medyczną uczestnikom zdarzenia.
2. Nauczyciel przeprowadza rozmowę z agresywnym uczestnikiem/uczestnikami zdarzenia – rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.
3. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę klasy oraz pedagoga szkolnego.
4. Pedagog szkolny rozmawia (pojedynczo) z osobą poszkodowaną, sprawcą przemocy oraz ze świadkami zdarzenia, zbierając od nich przydatne informacje oraz udzielając poszkodowanym i świadkom psychicznego wsparcia w związku z przemocą, której doświadczyli. Następnie informacje te przekazuje wychowawcy agresywnego ucznia, a także wychowawcy ucznia poszkodowanego oraz świadków. Zarówno wychowawcy, jak i pedagog wykorzystują te informacje do udzielenia adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim uczniom uczestniczącym w zdarzeniu oraz przekazują je dalej wyłącznie uprawnionym osobom (zasada poufności).
5. Wychowawca ucznia poszkodowanego informuje jego rodziców/ prawnych opiekunów o zdarzeniu.
6. Wychowawca ucznia- sprawcy przemocy przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej, starając się jednocześnie ocenić przyczyny zachowania ucznia i rozmiary problemu, a także zobowiązuje ucznia do poprawy zachowania i wspólnie z nim szuka sposobu zadośćuczynienia poszkodowanemu uczniowi, po czym nadzoruje realizację ustalonego zadośćuczynienia przez ucznia, informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie oraz uzyskuje od nich przydatne informacje na temat sytuacji

i zachowania ucznia poza szkołą. Informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.

7. Zgłoszenie do dyrektora szkoły ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.
8. Kolejnym krokiem jest spisanie z uczniem i jego rodzicami umowy o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie. Taką umowę ze strony szkoły przygotowuje i podpisuje dyrektor.

Wobec ucznia agresywnego można zastosować następujące kary:

- a. Upomnienie wychowawcy –wychowawca informuje rodziców/prawnych opiekunów o niewłaściwym zachowaniu ucznia
- b. Nagana wychowawcy - wychowawca informuje rodziców/prawnych opiekunów o niewłaściwym zachowaniu ucznia
- c. Dyrektor może zastosować wobec ucznia środek oddziaływania wychowawczego w postaci:
 - upomnienia dyrektora szkoły – udzielane jest w przypadku czynu o dużej szkodliwości lub w przypadku, gdy nagana udzielona przez wychowawcę klasy jest nieskuteczna. Dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem, zwracając uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.
 - nagany dyrektora szkoły
 - ostrzeżenia na piśmie,
 - przeproszenia pokrzywdzonego,
 - przywrócenia stanu poprzedniego,
 - wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły.
- d. Gdy uczeń jest agresywny i nie wykazuje poprawy – dyrektor powinien poinformować sąd rodzinny o zachowaniach ucznia oraz rozważyć potrzebę zwrócenia się do kuratora oświaty o przeniesienie ucznia do innej szkoły. Poinformować rodziców ucznia o potrzebie objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną i zapytać o zamiar skorzystania z niej.

Zachowanie ucznia, które nosi znamiona znieważenia nauczyciela:

W przypadku znieważenia nauczyciela przez ucznia dyrektor szkoły z urzędu zobowiązany jest powiadomić policję, a w przypadku ucznia nieletniego – sąd rodzinny lub policję.

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA UCZNIĄ, KTÓRY JEST ŚWIADKIEM ZACHOWANIA AGRESYWNEGO SWOICH KOLEGÓW

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu osobie dorosłej:

- a. Pracownikowi obsługi szkoły,
- b. Nauczycielowi,
- c. Wychowawcy,
- d. Dyrektorowi szkoły lub jego zastępcy.

VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY NIEWŁAŚCIWIE ZACHOWUJE SIĘ NA LEKCJI

1. Nauczyciel:
 - zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia, a w przypadku gdy uwagi nauczyciela nie skutkują, prosi o pomoc psychologa/pedagoga szkolnego;
 - wpisuje uwagę do e-dziennika;
 - zgłasza po lekcji sprawę do wychowawcy klasy;
 - stosuje kary przewidziane w Statucie Szkoły;
 - nie może usunąć ucznia z klasy/sali gimnastycznej i pozostawić bez opieki.
2. Wychowawca po wnikliwej analizie niewłaściwego zachowania ucznia zasięga opinii psychologa/pedagoga i w razie potrzeby informuje rodziców/prawnych opiekunów o zachowaniu ucznia.
3. Jeżeli niewłaściwe zachowanie się powtarza, ustala się system pracy z uczniem i oddziaływań indywidualnych (pedagog/psycholog, wychowawca, rodzice/opiekunowie prawni) w celu eliminacji zachowań niepożądanych.
4. Wychowawca lub psycholog/pedagog zgłasza sprawę dotyczącą rażącego zachowania ucznia do dyrekcji szkoły.

IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY UCZEŃ UNIEMOŻLIWIA PROWADZENIE ZAJEĆ

1. Nauczyciel ustnie upomina ucznia.
2. Nauczyciel wpisuje uwagę w e-dzienniku.
3. W przypadku, gdy zastosowane metody nie skutkują, nauczyciel wzywa wychowawcę lub pedagoga szkolnego. Osoba ta przeprowadza z uczniem rozmowę poza salą lekcyjną.
4. W przypadku, gdy wyżej wymieniona procedura nie przynosi pożądanego rezultatu, o fakcie zostaje poinformowany dyrektor szkoły. Uczeń zostaje odizolowany od klasy, przebywa pod opieką wyznaczonego nauczyciela. Dyrektor wzywa rodziców/prawnych opiekunów w celu odebrania ucznia ze szkoły.
5. W przypadku, gdy uczeń stawia opór, nie chce opuścić sali, nauczyciel opuszcza salę lekcyjną wraz z resztą uczniów klasy i przechodzi do innego pomieszczenia, by móc kontynuować lekcję. Pedagog szkolny/psycholog przejmuje opiekę nad uczniem.
6. Wobec ucznia, który nagminnie uniemożliwia prowadzenie lekcji, ustala się system oddziaływań indywidualnych (pedagog/psycholog, wychowawca, rodzice/prawni opiekunowie) w celu wyeliminowania niepożądanych zachowań.

X. PROCEDURA ZACHOWANIA W PRZYPADKU CZYNU O DUŻEJ SZKODLIWOŚCI STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA SWOJEGO LUB INNYCH

Nauczyciel lub pracownik szkoły, który jest świadkiem czynu o dużej szkodliwości powinien:

1. Zdecydowanie rozdzielić strony konfliktu.
2. Odizolować sprawcę od ofiary agresji.
3. Ocenić zagrożenie i podjąć decyzję o rodzaju dalszej interwencji.
4. Udzielić pierwszej pomocy ofierze zdarzenia, w razie konieczności wezwać pomoc medyczną.
5. Wezwać wychowawcę (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcę).

Wychowawca:

1. Powiadamia dyrekcję o zaistniałym zdarzeniu.
2. Powiadamia rodziców/opiekunów prawnych sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia.
3. Rozmawia indywidualnie ze sprawcą zdarzenia –informuje go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad i dalszych konsekwencjach.

Dyrektor szkoły:

1. Wzywa rodziców/opiekunów prawnych stron konfliktu– powiadamia ich o zaistniałym fakcie.
2. Ustala okoliczności zdarzenia –przeprowadza rozmowę z poszkodowanym oraz świadkami zdarzenia, a następnie z uczniem agresywnym w obecności rodziców/opiekunów prawnych.
3. W przypadku poważnego wykroczenia – wzywa policję.
4. Udziela nagany– odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.

**XI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POPEŁNIENIA
PRZESTĘPSTWA LUB INNYCH CZYNÓW ŁAMIĄCYCH NORMY
PRAWNE LUB SPOŁECZNE NA TERENIE SZKOŁY**

1. Każda osoba, która dowiedziała się o popełnieniu na terenie szkoły czynu karalnego, wykroczenia lub przestępstwa, o przejawach demoralizacji ucznia lub rażącym łamaniu norm społecznych (wulgarne słowa, gesty, przejawy agresji itp.), ma obowiązek bezzwłocznego poinformowania o tym dyrektora szkoły.
2. Dyrektor lub inna upoważniona przez niego osoba sporządza notatkę służbową z rozmowy ze zgłaszającym, a w razie potrzeby niezwłocznie wzywa policję lub pogotowie ratunkowe.
3. Dyrektor lub inna upoważniona przez niego osoba informuje o czynie lub zachowaniu opisanym w pkt 1 pedagoga szkolnego i wychowawcę klasy sprawcy oraz pokrzywdzonego, którzy mają obowiązek udzielić pomocy w zakresie wskazanym przez zawiadamiającego.
4. W razie potrzeby dyrektor lub inna upoważniona osoba zatrzymuje sprawcę do czasu przybycia policji, natychmiast informując o tym rodziców lub opiekuna prawnego ucznia i jego wychowawcę. Potrzeba zatrzymania może przykładowo wynikać z obawy ucieczki lub zakończenia zajęć szkolnych przez ucznia. Przy zatrzymaniu nie można stosować rozwiązań siłowych.
5. Ze sprawcą przeprowadza się rozmowę wyjaśniającą w obecności innej osoby, np. wychowawcy, pedagoga szkolnego, innego nauczyciela, sporządzając notatkę, którą podpisuje świadek rozmowy.
6. Szkoła bezzwłocznie zapewnia niezbędną pomoc osobie pokrzywdzonej oraz zapewnia jej izolację od sprawcy.
7. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba przeprowadza rozmowę z pokrzywdzonym w obecności wychowawcy, pedagoga szkolnego, innego nauczyciela, sporządzając notatkę, którą podpisuje świadek rozmowy. Rozmowa powinna zmierzać do uzyskania informacji o zdarzeniu, sprawcy, stopniu pokrzywdzenia. Pokrzywdzonemu zapewnia się dyskrecję i niezwłocznie informuje o zdarzeniu rodziców lub opiekuna prawnego. W przypadku czynu ściganego na wniosek, informuje się ich o takiej możliwości.

8. W przypadku czynu lub zachowania popełnionego na szkodę nauczyciela lub innego pracownika szkoły, rozmowę wyjaśniającą przeprowadza się pod nieobecność świadków.
9. Niedopuszczalne jest dokonywanie przez pracowników szkoły przeszukania plecaków, teczek, kieszeni żadnej z osób zaangażowanych w zdarzenie oraz niekontrolowane rozpowszechnianie informacji o zdarzeniu.
10. Po przybyciu policji do szkoły, dyrektor lub inna upoważniona osoba przekazuje zebrane informacje o zdarzeniu, uczestnikach i świadkach.
11. Wobec sprawcy zdarzenia szkoła podejmuje środki przewidziane w statucie, informując o tym rodziców lub opiekunów prawnych sprawcy i pokrzywdzonego.
12. W razie potrzeby dyrektor szkoły lub inna upoważniona przez niego osoba organizuje dla sprawcy lub pokrzywdzonego zespół do pracy nad problemem, który współpracuje z organizacjami specjalistycznymi i rodzicami ucznia oraz ustala jego skład.
13. Jeśli zachowanie sprawcy nosi znamiona co najmniej postępującej demoralizacji lub działania opisane powyżej nie przyniosły oczekiwanego rezultatu, a w czasie wyjaśniania zaistnienia zdarzenia szkoła nie zawiadomiła policji lub sądu rodzinnego, natychmiast je zawiadamia.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH (OSTRE NARZĘDZIA, NÓŻ, ŻYLETKA, KASTET)

1. Jeżeli nauczyciel zauważy u ucznia niebezpieczne narzędzie lub uzyska informację, że uczeń posiada takie narzędzie:
 - nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu;
 - powiadamia o sytuacji wychowawcę klasy i dyrektora szkoły;
 - wychowawca deponuje niebezpieczne narzędzie w gabinecie dyrektora szkoły;
 - wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych i wzywa ich do odbioru narzędzia;
 - wychowawca i dyrektor przeprowadzają rozmowę uświadamiająco-dyscyplinującą z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi (niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia uczniów spowodowane posiadaniem i użyciem niebezpiecznego narzędzia na terenie szkoły, konieczność zwiększenia nadzoru rodziców/opiekunów prawnych nad uczniem oraz zaniechania podobnych praktyk w przyszłości, konsekwencje prawne);
2. Jeżeli uczeń odmawia oddania niebezpiecznego narzędzia nauczyciel odizolowuje ucznia przy pomocy innych pracowników szkoły od pozostałych uczniów, a dyrektor szkoły wzywa policję.
3. Dalsze postępowanie prowadzi policja.

XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY

1. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w celu ustalenia przyczyn kradzieży oraz informuje pedagoga/psychologa szkolnego o zaistniałej sytuacji.
2. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia o dokonanej kradzieży.
3. Wychowawca zobowiązuje ucznia do oddania skradzionej rzeczy lub pokrycia kosztów skradzionego przedmiotu.
4. Wychowawca dokonuje wpisu do e – dziennika, uczeń otrzymuje naganę dyrektora
5. W przypadku kradzieży o dużej wartości materialnej oraz odmowy współpracy przez ucznia i rodziców psycholog/pedagog szkolny powiadamia policję.

Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, np. telefony komórkowe, biżuterię, pieniądze, urządzenia teleinformatyczne, rowery itp.

XIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WAGARÓW UCZNI

1. W przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia:
 - nauczyciel w dzienniku odnotowuje nieobecność ucznia;
 - wychowawca telefonicznie lub poprzez wiadomość w e-dzienniku zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
2. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia, wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o nieobecności – ustala przyczyny nieobecności.
3. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie wiedział o nieobecności ucznia – wychowawca wpisuje w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną.
4. W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, informuje o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał.
5. W przypadku braku informacji o nieobecności ucznia dłuższej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności.
6. W przypadku, gdy niemożliwe jest nawiązania telefonicznego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia – po dwóch tygodniach nieobecności dyrektor szkoły wysyła pisemne zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.
7. W przypadku braku reakcji rodziców/opiekunów prawnych ucznia dyrektor szkoły wszczyna postępowanie administracyjne.

XIV a. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA Z NISKĄ FREKWENCJĄ

1. Wychowawca dokonuje sprawdzenia ogólnej frekwencji uczniów w ostatnim dniu miesiąca.
Nauczyciele informują wychowawcę klasy o częstych nieobecnościach ucznia na prowadzonych przez nich lekcjach.
Jeżeli ogólna frekwencja, bądź frekwencja z danego przedmiotu spadnie poniżej →70% u ucznia Technikum
→ poniżej 65% u ucznia Szkoły Branżowej I Stopnia
(nie dotyczy to spadku frekwencji spowodowanej dłuższą chorobą/ uzasadnioną przyczyną) wychowawca informuje o tym fakcie dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego.
2. Pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowy wyjaśniające/ motywujące, przekazuje informacje o konsekwencjach opuszczania zajęć lekcyjnych.
3. Jeśli sytuacja nie ulegnie poprawie w kolejnym miesiącu, wysłane zostaje pismo do rodzica z informacją o niskiej frekwencji ucznia z prośbą o stawienie się w szkole na spotkanie, w celu ustalenia przyczyn nieobecności, przedstawienia konsekwencji oraz możliwych rozwiązań tej sytuacji (możliwość zastosowania kontraktu)
4. Wobec uczniów Technikum z frekwencją ogólną bądź z danego przedmiotu na poziomie poniżej 70 % i w przypadku uczniów Szkoły Branżowej I Stopnia poniżej 65%, stosuje się do czasu poprawy frekwencji do poziomu co najmniej 80% dla uczniów Technikum i 70% dla uczniów Szkoły Branżowej I Stopnia, następujące konsekwencje:
 - Wniosek rodzica o usprawiedliwienie nieobecności przyjmowany będzie tylko w przypadku okazania zwolnienia lekarskiego/ zaistnienia wyjątkowej sytuacji. Decyzja o przyjęciu wniosku o usprawiedliwienie nieobecności (uznaniu sytuacji za wyjątkową) należy do wychowawcy.
 - W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie lub teście jest on zobowiązany do napisania ich na najbliższej lekcji, Wyjątek stanowi nieobecność usprawiedliwiona z powodu choroby poświadczona zwolnieniem lekarskim trwająca powyżej 3 dni- zgodnie ze Statutem ZSP w Żabnie uczeń jest zobowiązany uzupełnić zaległości w terminie do 2 tygodni
 - Utrata przywileju tzw. „szczęśliwego numerku
5. Wychowawca przekazuje nauczycielom informacje o zastosowanych wobec ucznia konsekwencjach
6. Jeżeli sytuacja nie ulegnie poprawie, po dogłębnym rozpoznaniu indywidualnej sytuacji ucznia Dyrektor może skierować wniosek do sądu rodzinnego w sprawie zbadania sytuacji rodzinnej ucznia i wypełniania przez jego rodziców podstawowych obowiązków z jednoczesnym powiadomieniem rodziców/opiekunów;

Konsekwencje nieobecności nieusprawiedliwionych

→Zgodnie z paragrafem 66 ze Statutu ZSP w Żabnie, w przypadku ucznia z nieobecnościami nieusprawiedliwionymi stosuje się wymienione kary statutowe:

Technikum

- a) pisemne upomnienie wychowawcy klasy – po przekroczeniu 50% tygodniowego wymiaru godzin;
- b) pisemną naganę wychowawcy klasy z powiadomieniem rodziców – po przekroczeniu 100 % tygodniowego wymiaru godzin;
- c) pisemne upomnienie Dyrektora – po przekroczeniu 150% tygodniowego wymiaru godzin; d) pisemną naganę Dyrektora – po przekroczeniu 200% tygodniowego wymiaru godzin

Szkoła Branżowa I stopnia:

- a) pisemne upomnienie wychowawcy klasy – po przekroczeniu 100% tygodniowego wymiaru godzin;
- b) pisemną naganę wychowawcy klasy z powiadomieniem rodziców – po przekroczeniu 200% tygodniowego wymiaru godzin;
- c) pisemne upomnienie Dyrektora – po przekroczeniu 300% tygodniowego wymiaru godzin; d) pisemną naganę Dyrektora – po przekroczeniu 400% tygodniowego wymiaru godzin

→Zgodnie z paragrafem 84 Statutu ZSP w Żabnie w przypadku opuszczenia bez usprawiedliwienia 100 godzin lekcyjnych Dyrektor może skreślić ucznia z listy uczniów.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY UCZEŃ DEWASTUJE MIENIE SZKOLNE

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważył ucznia (bądź grupę uczniów) niszczącego mienie szkolne, ma obowiązek podjęcia następujących czynności:

1. Podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie zawiadamia wychowawcę ucznia. W przypadku nieobecności wychowawcy informuje psychologa/pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca lub psycholog/pedagog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, ustala sposób jego ukarania i sporządza notatkę w dokumentacji wychowawcy/psychologa/pedagoga oraz powiadamia dyrektora szkoły i rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji.
3. Rodzice ucznia pokrywają koszty zniszczenia lub naprawiają szkodę w terminie 7 dni
4. W przypadku braku rekompensaty w wymienionym terminie wychowawca informuje o problemie dyrektora szkoły.

5. Dyrektor szkoły w ramach swoich kompetencji ma możliwość zastosowania dodatkowych środków oddziaływania wychowawczego we własnym zakresie, tj.: pouczenie, ostrzeżenie, przeproszenie pokrzywdzonego, przywrócenie stanu poprzedniego oraz wykonanie określonych prac porządkowych na rzecz szkoły. Wymagane jest uzyskanie zgody rodziców albo opiekuna ucznia oraz samego ucznia na propozycję dyrektora. W sytuacji braku tej zgody sprawę kieruje do sądu rodzinnego na standardową ścieżkę postępowania.
6. Uczeń zarówno w jednorazowym jak i wielokrotnym przypadku niszczenia mienia szkolnego ponosi konsekwencje swego czynu zgodnie z systemem kar zapisanym w Statucie Szkoły. W przypadku stwierdzenia dużej szkody wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

**XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
POSIADANIA
LUB PALENIA TYTONIU/ E-PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIĄ
W ŚRODOWISKU SZKOLNYM**

1. Osoba, która posiada informację, że uczeń posiada lub pali papierosy/ e-papierosy zgłasza ten fakt wychowawcy klasy. Jeśli to możliwe, natychmiast upomina ucznia, a także odbiera mu papierosy i zabezpiecza je, aby zwrócić rodzicom.
2. Wychowawca powiadamia o fakcie rodziców/opiekunów prawnych ucznia oraz psychologa/pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną z uczniem – konsekwencje zdrowotne.
4. Pedagog szkolny/psycholog powiadamia ucznia w obecności rodziców/opiekunów prawnych o konsekwencjach prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie (mandat do 500zł, zgłoszenia na policję i do sądu rodzinnego podejrzenia o demoralizacji nieletniego - możliwość wytoczenia opiekunom (rodzicom) procesu sądowego w sprawie przyzwolenia na demoralizację nieletniego pozostającego pod ich opieką, możliwości nałożenia na rodzinę kurateli sądowej).
5. Wychowawca udzielenia upomnienia i dokonuje odpowiedniego zapisu w e – dzienniku.

**XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ
UCZEŃ BĘDĄCY POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB
NARKOTYKÓW**

1. Osoba, która posiada informację, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków informuje wychowawcę klasy.
2. Wychowawca odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe.
4. Wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniem, w obecności wychowawcy i psychologa/pedagoga szkolnego.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice/prawni opiekunowie ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. W każdym tego typu przypadku uczeń otrzymuje naganę dyrektora

**XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA
NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ
WYGLĄDEM NARKOTYK**

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, w obecności drugiej osoby zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. O zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

**XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA
POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ
WYGLĄDEM NARKOTYK**

1. Osoba, która posiada informację, że na terenie szkoły znajduje się uczeń posiadający substancję przypominającą wyglądem narkotyk powiadamia dyrekcję szkoły.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga/psychologa, dyrektora) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.

3. W przypadku oddania nauczycielowi przez ucznia podejrzanej substancji, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.
4. Wychowawca powiadamia o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia oddania substancji – policja w obecności rodziców/prawnych opiekunów ucznia przeprowadza rewizję.
6. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami w obecności wychowawcy i psychologa/pedagoga szkolnego.
7. Dyrektor szkoły udziela uczniowi nagany.

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ PRZEMOCY

1. Nauczyciel (pracownik szkoły) słownie i stanowczo reaguje na agresywne zachowanie ucznia wobec innego ucznia, doprowadza do przerwania incydentu, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę.
2. Zgłasza przypadek do wychowawcy, psychologa/pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą zajścia w formie konfrontacji z osobami bezpośrednio uczestniczącymi w zdarzeniu i wspólnie dochodzą do rozwiązania konfliktu lub prowadzi rozmowy oddzielnie z ofiarą i sprawcą w celu uniknięcia konfrontacji, aby chronić ucznia poszkodowanego.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje rodziców/opiekunów prawnych pokrzywdzonego ucznia o zdarzeniu i o możliwości złożenia zawiadomienia na policji.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje dyrektora szkoły o fakcie złożenia przez rodziców zawiadomienia na policji.
6. Jeśli doszło do drastycznego naruszenia godności ucznia lub zachodzi podejrzenie popełnienia czynu karalnego, wychowawca lub psycholog/pedagog informuje o tym dyrektora szkoły.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA UCZNIĄ PRZEZ OSOBY DOROSŁE

1. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela objawów krzywdzenia dziecka lub podejrzenia, że dochodzi do przemocy, wychowawca zgłasza sytuację do psychologa/pedagoga szkolnego i pielęgniarki szkolnej.
2. Pedagog szkolny/psycholog przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami/prawnymi opiekunami w celu zweryfikowania danych.
3. W przypadku potwierdzenia podejrzeń, psycholog/pedagog nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi: specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.

4. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, zagrażających bezpośrednio zdrowiu i życiu ucznia, psycholog/pedagog powiadamia policję, ośrodek pomocy społecznej lub punkt interwencji kryzysowej.

XXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE ZOSTAŁA NARUSZONA GODNOŚĆ OSOBISTA UCZNIĄ PRZEZ NAUCZYCIELA

1. W przypadku uchybienia przez nauczyciela obowiązkom wynikających z Karty Nauczyciela, a w rezultacie naruszenia godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.
2. Dyrektor szkoły po zapoznaniu się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem, rodzicem/prawnym opiekunem.
3. Jeśli postępowanie wewnątrzszkolne potwierdza naruszenie godności osobistej ucznia, dyrektor szkoły ma obowiązek skierować stosowne zawiadomienie do komisji dyscyplinarnej (art. 76 KN)
4. Po czynnościach stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.
5. Wszystkie czynności wykonywane w ramach postępowania wyjaśniającego dokumentowane są notatką służbową, która zawiera wyjaśnienia uczestników oraz stanowisko końcowe. Dokumentacja jest przechowywana przez dyrektora szkoły.

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POJAWIENIA SIĘ KONFLIKTÓW W SZKOLE

1. Podczas rozwiązywania konfliktów:
 - każda ze stron konfliktu relacjonuje zaistniałą sytuację;
 - obie strony weryfikują swoje relacje;
 - strony konfliktu podają możliwe rozwiązania sytuacji;
 - dokonuje się wyboru rozwiązania, które jest satysfakcjonujące dla obu stron konfliktu.
2. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły przez psychologa szkolnego.
3. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa ze stronami konfliktu, interwencja wychowawcy, pedagoga/psychologa i nauczycieli zaangażowanych w wyjaśnienie konfliktu), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów albo któraś ze stron odmawia współpracy, nauczyciele powiadamiają dyrektora szkoły.

XXIV. PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU BEZPRAWNEGO UŻYCIA CUDZEGO WIZERUNKU ORAZ ŁAMANIA PRAW AUTORSKICH

Bezprawne użycie wizerunku

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Należy zebrać informacje przede wszystkim o:

- osobie dokonującej zgłoszenia – czy jest do tego uprawniona, tj. czy to jej wizerunek lub wizerunek osoby, która jest pod jej władzą rodzicielską, został naruszony bezprawnym działaniem,
- okolicznościach zdarzenia,
- możliwych dowodach, np. zrzut ekranu dokumentujący bezprawne użycie wizerunku.

2. Identyfikacja sprawcy/sprawców

Dochodzenie naruszeń dóbr osobistych, w tym wizerunku, jest co do zasady działaniem podejmowanym z inicjatywy samego uprawnionego przed sądami. Natomiast w przypadku naruszeń stanowiących przestępstwo dodatkowo mogą być zaangażowane organy ścigania.

3. Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły

- Decyzja o dalszych krokach prawnych w sprawach o naruszenie dóbr osobistych, w tym wizerunku, należy do osoby, której wizerunek został bezprawnie użyty w internecie.
- Szkoła, oprócz realizacji zapisów podstawy programowej związanych z prawem autorskim, może na lekcjach wychowawczych proponować aktywności, których celem będzie wprowadzenie uczniów w tematykę związaną z bezpiecznym i przemyślanym udostępnianiem wizerunku w internecie, w tym przede wszystkim w mediach społecznościowych. Działania prewencyjne mogą zapobiec podobnym zdarzeniom w przyszłości.
- Decyzja o dalszych krokach prawnych w sprawach o naruszenie dóbr osobistych, w tym wizerunku, należy do uprawnionego. Szkoła może zaangażować się w spór, jeśli dotyczy to sytuacji, w której bezprawnego użycia wizerunku dopuścił się uczeń wobec drugiego ucznia, np. w charakterze mediatora pomiędzy stronami w celu uniknięcia procesu sądowego.

4. Działania wobec ofiar zdarzenia

Ofiarę zdarzenia, w szczególności jeśli wizerunek został bezprawnie użyty w sposób przemiśwczy i poniżający, należy objąć opieką psychologa lub pedagoga szkolnego.

5. Działania wobec świadków

W przypadku gdy więcej osób wiedziało o bezprawnym użyciu wizerunku w sposób przemiśwczy lub poniżający, należy przeprowadzić z nimi rozmowy wychowawcze mające na

celu uzmysłowienie im problemu i ukształtowanie w nich postawy sprzeciwu wobec podobnych działań.

Łamanie praw autorskich

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Najczęstszym przypadkiem, w którym szkoła może zetknąć się z problemem naruszenia praw autorskich, jest użycie przez jej pracowników bądź uczniów, poza zakresem dozwolonego użytku, materiałów prawnie chronionych na stronach internetowych szkoły. W przypadku naruszeń dokonanych przez uczniów szkoła nie może występować w roli sędziego – dochodzenie roszczeń należy pozostawić osobom uprawnionym. Szkoła powinna na każdym etapie skupić się na swojej roli edukacyjno-wychowawczej poprzez realizację podstawy programowej w tym zakresie oraz organizację pogadarek na temat praw autorskich, zwracając przy tym uwagę, że powinny one rzeczowo i konkretnie informować, jakie czyny są dozwolone, a jakie zabronione prawem.

Należy zebrać informacje przede wszystkim o:

- osobie dokonującej zgłoszenia, czy jest do tego uprawniona (czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo itd.),
- wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie, w jakim zakresie został wykorzystany i czy zakres ten mieści się w zakresie posiadanych licencji lub dozwolonego użytku).

2. Identyfikacja sprawcy/sprawców

- Dochodzenie naruszeń praw autorskich realizowane jest co do zasady z inicjatywy samego uprawnionego przed sądami, a w przypadku naruszeń stanowiących przestępstwo dodatkowo zaangażowane mogą być policja i prokuratura.
- Szkoła nie powinna wyręczać tych organów w ich obowiązkach ani też wkraczać w ich kompetencje. Powinna natomiast skupić się na swojej roli wychowawczej i edukacyjnej, wykorzystując okoliczność zgłoszenia rzekomego naruszenia do przekazania zaangażowanym osobom (a być może i wszystkim uczniom, nauczycielom i opiekunom) wiedzy na temat tego, jak faktycznie prawo reguluje konkretne kwestie.

3. Działania wobec ofiar zdarzenia

- Jeżeli osobą, której prawa autorskie naruszono, jest uczeń, należy rozważyć możliwość wystąpienia w roli mediatora, aby stosownie do okoliczności ułatwić stronom ugodowe lub kompromisowe zakończenie powstałego sporu, np. w przypadku gdy ofiarą jest osoba ze szkoły, autorytet szkoły może pomóc w skłonieniu sprawcy do zaprzestania naruszeń.

- Z kolei w przypadku gdy ofiarą jest osoba spoza szkoły, szkoła może pomóc sprawcy w doprowadzeniu do zaniechania naruszeń i naprawienia ich skutków bez niepotrzebnej eskalacji sporu.

XXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE UJAWNIENIA PRZYPADKÓW CYBERPRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW

Cyberprzemoc – to rodzaj przemocy, której akty dokonywane są przy użyciu nowych technologii. Do kategorii takich zjawisk zaliczamy: wyzywanie, straszenie, prześladowanie, oczernianie, poniżanie kogoś w internecie lub przy użyciu urządzeń mobilnych. W praktyce polega ona m.in. na przerabianiu i publikowaniu ośmieszających materiałów, zdjęć, filmów, upublicznianiu sekretów ofiar, wulgarnym i złośliwym komentowaniu wpisów i zdjęć.

1. Psycholog/pedagog szkolny przeprowadza rozmowy z poszkodowanym, sprawcą oraz ich rodzicami/opiekunami prawnymi, a także z ewentualnymi świadkami zdarzenia.
2. Jeżeli istnieją fizyczne dowody cyberprzemocy (np. wydruki, opisy, nagrania) należy je zabezpieczyć.
3. Świadcowi cyberprzemocy zapewniamy dyskrecję i bezpieczeństwo, nie ujawniamy jego danych (wyjątek stanowi policja, ale tylko w przypadku, gdy sprawa została oficjalnie zgłoszona przez ofiarę lub szkołę) oraz w żadnym wypadku nie konfrontujemy go ze sprawcą.
4. Większość przypadków cyberprzemocy, które nie wymagają zgłoszenia na policję powinna być rozwiązana przy użyciu dostępnych w szkole środków wychowawczych.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni, sprawcy i sam sprawca odmawiają współpracy lub na wezwania nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji policję.

XXVI. PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU NARUSZENIA PRYWATNOŚCI DOTYCZĄCEJ NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU UCZNIĄ

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

- Gdy sprawcą jest uczeń uczniowie lub rodzice powinni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą lub osobą odpowiedzialną za koordynację działań związanych z bezpieczeństwem cyfrowym na terenie szkoły. W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych, wykorzystanie wizerunku dziecka do-

chodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z Kodeksem karnym ściganie następuje wówczas na wniosek pokrzywdzonego).

- W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek dziecka, konwersacja w komunikatorze, SMS).
- Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby unieвозмоżliwić kontynuację procederu naruszania prywatności. W działaniu tym powinna wspierać ucznia osoba dorosła (jeśli rodzic/opiekun nie może uczestniczyć w w/w działaniach, uczniowie towarzyszy pedagog/psycholog). Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie.
- Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody, musi odbywać się za zgodą policji (o ile została powiadomiona). Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych. W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia. O czynach niezgodnych z prawem rodzice poszkodowanego lub pełnoletni poszkodowany powinni powiadomić policję.

2. Identyfikacja sprawcy/sprawców

- W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, należy je zabezpieczyć i przekazać policji.
- W przypadku gdy trudno to ustalić, identyfikacji powinna dokonać policja
- W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, szkoła powinna dążyć do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.

3. Działania wobec ofiar zdarzenia

- Nieletnią ofiarę incydentu należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – opieką psychologiczno-pedagogiczną (jeśli jest taka potrzeba) i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z In-

ternetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).

- Jeśli kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła powinna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.
- W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

4. Działania wobec świadków

- Gdy kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze zwracające uwagę na negatywną ocenę narażania na uszczerbek wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi – oraz odpowiedzialność prawną. Osoby odpowiedzialne- wychowawcy/ pedagog szkolny

5. Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły

- Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania wychowawcze zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Jednym z elementów takich działań powinno być zadośćuczynienie osobie poszkodowanej. Działania takie szkoła powinna podjąć niezależnie od powiadomienia policji/sądu rodzinnego.
- Dyrekcja szkoły powinna podjąć decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji, biorąc pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinie wychowawcy i pedagoga. Dobrym rozwiązaniem jest uzyskanie interpretacji prawnej radcy prawnego.
- Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice ucznia powinni o tym powiadomić policję.

XXVII. PROCEDURA ZAPOBIEGANIA I PRZECIWDZIAŁANIA CYBERPRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW W PRZYPADKU DOSTĘPU DO TREŚCI SZKODLIWYCH, NIEPOŻĄDANYCH, NIELEGALNYCH

1. Ustalenie okoliczności zdarzenia.
2. Poinformowanie o fakcie wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
3. Zabezpieczenie dowodów. Wydrukowanie i zapisanie w formie zrzutów ekranu wszystkich dowodów rozpowszechniania niewskazanych obrazów w sieci; zachowanie SMS-ów. Jeśli treści są nielegalne, nieodpowiednio zabezpieczone lub niezgodne z regulaminem danej strony – kontakt z administratorem strony.
4. Ustalenie okoliczności zdarzenia: identyfikacja sprawcy zdarzenia (osoby, która rozpowszechniała szkodliwe treści), ustalenie, kim są świadkowie zdarzenia.
5. Klasyfikacja szkodliwych treści: pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, promujące zachowania antyspołeczne lub autodestrukcyjne, psychomanipulacja.
6. Współpraca z pracownikiem/nauczycielem zarządzającym dostępem do sieci w szkole. Pomoc w zabezpieczeniu dowodów, konfiguracji zabezpieczeń sieci szkolnej blokujących dostęp do szkodliwych materiałów.
7. Diagnoza potrzeb i działania wobec uczniów zaangażowanych w rozpowszechnianie szkodliwych treści (edukacja, warsztaty z grupą/klasą lub rozmowa na temat treści, jeżeli np. mają negatywny wpływ na rozwój poznawczy, emocjonalny i są np. psychomanipulacją).
8. Zdecydowany komunikat ze strony szkoły, że takie materiały nie są w szkole akceptowane.
9. Działania wobec sprawcy i osób uczestniczących. Ustalenie okoliczności zdarzenia, rozmowa/spotkanie uczniów z wychowawcą/pedagogiem na temat przesyłanych treści (jakie emocje budzi prezentowany materiał, do jakich działań ich zachęca i jak wpływa na wyobrażenia na temat otaczającego świata), omówienie konsekwencji zdarzenia dla osób mających kontakt ze szkodliwymi treściami, w tym też konsekwencji wynikających ze złamania regulaminu szkoły.
10. Rozmowa wychowawcy/ pedagoga szkolnego z uczestnikami zdarzenia (z każdym osobno). Jeżeli szkodliwe treści rozpowszechnia grupa uczniów, działania interwencyjne warto zacząć od lidera grupy (pedagog/psycholog szkolny)
11. Powiadomienie rodziców uczniów o wydarzeniu i zapoznanie, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym. Poinformowanie rodziców o działaniach podjętych przez szkołę wobec ucznia i podjęcie współpracy z rodzicami w celu rozwiązania problemu.
12. Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczestnikom zdarzenia ze strony pedagoga/psychologa szkolnego

13. Wsparcie informacyjne ze strony pedagoga szkolnego dotyczące możliwych działań wobec szkodliwych treści, informacja dotycząca formy ich zgłaszania do Dyżurnet.pl (punkt kontaktowy zajmujący się zwalczaniem nielegalnych treści w Internecie), zabezpieczania dowodów.
14. Podjęcie interwencji prawnej przez Dyrektora Szkoły. Interwencja prawna przeprowadzana przez szkołę jest możliwa w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania:
 - pornografii z udziałem małoletniego – art. 202 § 3 k.k.,
 - treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych – art. 256 i art. 257 k.k.
15. Inne formy interwencji:
 - kontakt z administratorem/moderatorem w sytuacji, gdy treści są nielegalne, nieodpowiednio zabezpieczone lub niezgodne z regulaminem danej strony.
16. Dokumentacja zgłoszenia.

XXVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ROZPOWSZECHNIANIA PRZEZ UCZNIĄ PORNOGRAFII W SZKOLE

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie mu anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły powinien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog szkolny powinien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.

5. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
7. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy.

XXIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA PROBLEMU SEKSTINGU W SZKOLE

Seksting – to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów o kontekście seksualnym, erotycznym.

1. Pozyskanie informacji i przyjęcie zgłoszenia- rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana z uwzględnieniem komfortu psychicznego dziecka – ofiary sekstingu, z jego poszanowaniem. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.
2. Zabezpieczenie dowodów przez wychowawcę/ pedagoga/psychologa szkolnego: przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie/zdjęcia.
3. Otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych.
4. Działania wobec świadków -jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym należy podjąć działania wychowawcze uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się osób, które go stosują, na dotkliwe kary. Osoby odpowiedzialne- wychowawcy/pedagog szkolny/ psycholog szkolny
5. Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły- zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do dyrekcji szkoły, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań, wszyscy sprawcy powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Konieczne są także rozmowy ze sprawcami w obecności ich rodziców zaproszonych do szkoły.

- Przypadek 1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej. Dalsze działania, poza zapewnieniem wsparcia i opieki psychologiczno-pedagogicznej, nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie uczestników zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało inne konsekwencje.
 - Przypadek 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie. Rozpowszechnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich jest przestępstwem ściganym z urzędu, dlatego też dyrektor placówki jest zobowiązany do zgłoszenia incydentu na policję. Wszelkie działania wobec osób uczestniczących w incydencie powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami/opiekunami prawnymi.
 - Przypadek 3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu na intencje) i na tym tle dochodzi do cyberprzemocy. Niektóre z tego typu materiałów mogą zostać uznane za pornograficzne (patrz: przypadek 2). W sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy należy dodatkowo zastosować procedurę dotyczącą cyberprzemocy.
6. Dokumentacja: opis przebiegu zdarzenia, osoby uczestniczące w zdarzeniu, zabezpieczone dowody, zastosowane środki wychowawcze i dyscyplinarne, plan monitoringu zdarzenia oraz notatki służbowe członków zespołu.

XXX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ PROSTYTUCJI

1. Nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powiadamia o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
3. Wychowawca powinien przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

4. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. W sytuacji gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powinien powiadomić sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu karnego dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prokuratora lub policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

XXXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM MOLESTOWANYM SEKSUALNIE

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko stało się ofiarą przemocy seksualnej, należy ten fakt zgłosić pedagogowi/psychologowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły rozmawia z uczniem
3. Zorganizowanie spotkania z rodzicami (w sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic lub opiekun, należy spotkać się z rodzicem niekrzywdzącym) Cele spotkania:
 - przedstawienie rodzicom form i okoliczności krzywdzenia dziecka,
 - poinformowanie o zaobserwowanych zachowaniach lub wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego,
 - omówienie roli rodzica bądź opiekuna w podjęciu interwencji, w tym także wskazanie rodzicowi albo opiekunowi miejsc świadczących pomoc i wsparcie rodzinom dzieci pokrzywdzonych przestępstwem,
 - poinformowanie o obowiązku podjęcia interwencji prawnej,
 - ustalenie wspólnego planu pomocy uczniowi (zapewnienie mu bezpieczeństwa, wsparcie przez placówkę, ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki wsparcia).

4. Dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do policji lub prokuratury. Złożenie zawiadomienia nie jest uwarunkowane zgodą rodziców/opiekunów prawnych małoletniego pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach instytucji zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.
5. W przypadku popełnienia przestępstwa seksualnego na szkodę dziecka przez członka rodziny należy zawiadomić także sąd rodzinny. Właściwe pismo ma formę wniosku o wgląd w sytuację rodziny/w sytuację dziecka.

XXXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA EKSHIBICJONIZMU

1. Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego oraz dyrektora szkoły o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie mu anonimowości.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
4. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
5. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rejonowy wydział rodzinny i nieletnich lub policję – wydział ds. nieletnich.
6. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

XXXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJI, GDY UCZENNICA ZAJDZIE W CIAŻĘ

1. Nauczyciel, który dowiedział się, że uczennica jest w ciąży, niezwłocznie informuje o tym wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i dyrektor szkoły spotykają się, aby zebrać więcej informacji o uczennicy oraz o jej sytuacji rodzinnej.
3. Wychowawca i/lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczennicą, starając się ustalić, czy jej rodzice/opiekunowie prawni już wiedzą o ciąży oraz czy ciąża nie jest wynikiem przestępstwa (gwałtu). W takiej sytuacji oraz w przypadku, gdy uczennica nie ukończyła 15. roku życia, dyrektor szkoły powiadamia prokuraturę o zaistniałym przestępstwie (art. 200 § 1 Kodeksu karnego).
4. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i dyrektor szkoły ustalają formy pomocy, jakie zaproponują uczennicy, oraz szczegóły dotyczące sposobu przeprowadzenia rozmowy z uczennicą i jej rodzicami/opiekunami prawnymi. W sytuacji gdy rodzice/opiekunowie prawni nie wiedzą jeszcze o ciąży i uczennica boi się im o tym powiedzieć, może prosić o pośredniczenie w poinformowaniu ich o swojej sytuacji. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym podejmuje stosowne działania, z zachowaniem szczególnej ostrożności i dyskrecji.
5. Wychowawca w obecności pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły informuje uczennicę i jej rodziców/opiekunów prawnych o możliwych formach pomocy ze strony szkoły. Wyjaśnia szczegółowo warunki i zasady korzystania z każdej z przedstawionych form pomocy. Odpowiada na pytania i wątpliwości.
6. Uczennica z rodzicami/opiekunami prawnymi podejmuje, w ustalonym terminie, decyzję w sprawie form pomocy, z których chcieliby skorzystać. O podjętej decyzji informują wychowawcę klasy i dyrektora.
7. Dyrektor, wychowawca klasy i pedagog szkolny uzgadniają rodzaj i sposób świadczenia uczennicy i jej rodzinie pomocy i wsparcia (materialnego, psychologicznego, organizacyjnego).
8. Dyrektor informuje radę pedagogiczną o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o tym, że nauczyciele są zobowiązani do nieujawniania spraw związanych ze stanem zdrowia uczennicy oraz poruszanych na zebraniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.

9. Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem szkolnym przeprowadzają zajęcia/warsztaty kształtujące u uczniów postawy akceptacji i empatii w związku z zaistniałą sytuacją. Mogą ponadto przeprowadzić (np. z udziałem lekarza lub innego specjalisty) zajęcia podnoszące poziom wiedzy z zakresu świadomej prokreacji, inicjacji seksualnej, antykoncepcji.
10. Wychowawca i wyznaczeni nauczyciele wdrażają uzgodniony sposób realizacji przez uczennicę obowiązku nauki.

XXXIV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH ZABURZEŃ EMOCJONALNYCH UCZNIÓW

1. W każdym przypadku podejrzenia występowania u ucznia objawów świadczących o problemach emocjonalnych nauczyciel lub pracownik szkoły zachęca ucznia do spotkania z pedagogiem/psychologiem, ponadto zgłasza ten fakt do wychowawcy i pedagoga/psychologa.
2. Pedagog/psycholog prowadzi dokumentację ucznia z zaburzeniami emocjonalnymi, w której zawiera wszelkie informacje na temat zaistniałej sytuacji i podejmowanych wobec ucznia działań wspierających
3. Pedagog/psycholog wspólnie z wychowawcami, nauczycielami opracowuje plan działań określający konkretne sposoby wspierania ucznia.
4. Wychowawca informuje pedagoga/psychologa raz w miesiącu o sytuacji szkolnej ucznia, u którego zaobserwowano zaburzenia emocjonalne.
5. W przypadku sytuacji charakteryzujących się nagłym kryzysem emocjonalnym należy podjąć następującą procedurę:
 - W przypadku gdy nauczyciel/wychowawca/pracownik szkoły zauważy ucznia, którego zachowanie wskazuje na wystąpienie kryzysu emocjonalnego, powinien niezwłocznie powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego/psychologa.
 - Uczeń powinien zostać zabrany w miejsce odosobnienia przez wskazaną przez wychowawcę/dyrektora/pedagoga/psychologa osobę i pozostać pod jej nadzorem do momentu przybycia rodziców/służb ratowniczych. Towarzystwo osobie, która doznaje tak silnego stanu emocjonalnego, daje pozytywne efekty.
 - Jeżeli stan ucznia wymaga interwencji medycznej, należy natychmiast wezwać służby ratownicze.

- Wychowawca/dyrektor/pedagog winien niezwłocznie wezwać do natychmiastowego stawienia się w szkole rodziców/opiekunów prawnych ucznia. Jeżeli rodzice nie stawiają się w szkole, a sytuacja tego wymaga, należy wezwać służby (pogotowie ratunkowe) i wspólnie z nimi zdecydować o dalszym losie ucznia.
- Wychowawca/dyrektor/pedagog szkolny winni ustalić wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ścieżkę dalszego postępowania celem udzielenia pomocy uczniowi w wyjściu z trudnej sytuacji. Warto wskazać instytucje i organizacje, które specjalizują się w tego typu problemach.

Uczeń z depresją, objawami lękowymi, obniżonym nastrojem

1. W każdym przypadku podejrzenia występowania u ucznia objawów lękowych /obniżonego nastroju/stwierdzonej przez lekarza depresji nauczyciel/wychowawca zachęca ucznia do spotkania z pedagogiem/psychologiem.
2. Pedagog/psycholog kontaktuje się z rodzicem/opiekunem prawnym w celu udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W przypadku stwierdzonej depresji rodzic informuje wychowawcę o chorobie dziecka.
3. Rodzic/opiekun prawny decyduje czy jego dziecko chce korzystać z pomocy pedagoga szkolnego/psychologa czy zewnętrznej instytucji.
4. W sytuacji unikania pomocy psychologiczno - pedagogicznej przez ucznia na terenie szkoły (mimo zgody rodzica/opiekuna prawnego) pedagog/psycholog informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych oraz sporządza notatkę służbową.
5. W przypadku wysokiej absencji wychowawca zobowiązuje rodziców/opiekunów prawnych do przedstawienia zwolnienia lekarskiego i proponuje dodatkową pomoc ze strony szkoły.
6. W przypadku dalszej absencji lub trudności szkolnych w celu pomocy należy zaproponować uczniowi i rodzicom nauczanie indywidualne.

XXXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM Z ZABURZENIAMI ODŻYWIANIA

Uczeń przejawia objawy zaburzeń odżywiania, brak diagnozy:

1. Jeżeli pracownik szkoły zauważa niepokojące objawy mogące wskazywać na występowanie u ucznia zaburzeń odżywiania, powinien o nich niezwłocznie powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego.

1. Pedagog/psycholog szkolny informuje o sytuacji rodziców, przekazując szczegółowy opis tego, co zaobserwował lub co zaobserwowali inni, stara się ustalić, czy rodzice również zauważają problem.
2. Rodzice/opiekunowie wspólnie z pedagogiem/psychologiem szkolnym ustalają strategię działań mających na celu wsparcie dla dziecka.

Uczeń ma rozpoznany zaburzeń odżywiania i objęty jest opieką lekarską i terapią:

1. Pracownik szkoły otrzymuje informację, że u ucznia rozpoznane zostały zaburzenia w postaci jadłowstrętu psychicznego.
2. Nauczyciele uwzględniają stan zdrowia dziecka podczas formułowania wymagań edukacyjnych, które dostosowują do możliwości i potrzeb ucznia. Nie dopuszcza się zaniżania wymagań.
3. Pedagog/psycholog szkolny realizują działania wspierające ustalone wspólnie z rodzicami lub z terapeutą.
4. Pedagog/psycholog/wychowawca przekazują rodzicom informacje na temat aktywności dziecka na terenie szkoły, zachowaniu w czasie spożywania posiłków i bezpośrednio po nich (wymioty), zmianach nastroju, problemach w relacjach.
5. W przypadku wskazań medycznych uczeń zostaje zwolniony z aktywności fizycznej.
6. W przypadku nagłych stanów zagrażających zdrowiu lub życiu (np. omdlenia) pracownik szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.
7. Gdy uczeń jest w trakcie hospitalizacji, wychowawca angażuje rówieśników do podtrzymywania kontaktu z uczniem.
8. Po powrocie ucznia do szkoły wychowawca zapewnia mu warunki do ponownej adaptacji oraz do nadrobienia materiału (pomoc koleżeńska, konsultacje, zajęcia dodatkowe, kserokopie notatek).
9. Pedagog/psycholog szkolny udziela bieżącej pomocy rodzicom i uczniowi, wspiera jego udział w różnych formach terapii.

XXXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI ZDROWOTNE NA LEKCJI

1. W przypadku stwierdzenia, że uczniowi coś dolega podczas lekcji, nauczyciel podejmuje następujące działania:

- zasięga opinii pielęgniarki szkolnej, która w razie potrzeby skontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi i ustali z nimi dalsze postępowanie w sprawie ucznia;
 - w przypadku nieobecności pielęgniarki kontaktuje się z wychowawcą klasy lub pedagogiem/psychologiem szkolnym, który telefonicznie ustali z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia formę powrotu dziecka do domu (w razie nieobecności wychowawcy lub psychologa/pedagoga nauczyciel sam podejmuje ww. czynności);
 - nie podaje leków, gdyż nie jest do tego uprawniony.
2. Jeśli zdarzył się wypadek na terenie szkoły/klasy, w wyniku którego uczeń utracił przytomność lub ma silne dolegliwości bólowe pielęgniarka, nauczyciel, sekretarz szkoły wzywa służby ratownicze i powiadamia o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów dziecka.
 3. Jeśli jest konieczne przewiezienie ucznia do szpitala uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy rodzic; w przypadku niemożności udziału rodzica, uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy (w kolejności dyspozycyjności): wychowawca lub wyznaczony przez dyrektora inny pracownik szkoły.
 4. Nauczyciel o każdym wypadku na terenie szkoły powiadamia dyrektora szkoły i pisemnie wyjaśnia okoliczności zdarzenia. Dalsze postępowanie prowadzi Zespół ds. BHP.

XXXVII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

I. Obowiązki rodzica/prawnego opiekuna

1. W przypadku ucznia rozpoczynającego naukę w szkole rodzic/opiekun prawny najpóźniej do 1 września powinien dostarczyć wychowawcy informacje o stanie zdrowia ucznia przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm.
2. Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do szkoły rodzic/opiekun prawny powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę, a wychowawca pielęgniarkę szkolną.
3. Rodzic/opiekun prawny jest zobowiązany do stałej współpracy z wychowawcą ucznia chorego.

II. Obowiązki wychowawcy

1. Wychowawca jest zobowiązany do przekazania informacji Radzie Pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły o sposobach postępowania z chorym uczniem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.
2. Wychowawca po wywiadzie z rodzicem/opiekunem prawnym uzupełnia kartę informacyjną ucznia przewlekle chorego /załącznik nr 1/.

III. Obowiązki nauczycieli

1. Nauczyciele są zobowiązani dostosować organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia.
2. W przypadku nasilenia choroby u ucznia podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji pielęgniarkę szkolną, rodziców lub prawnych opiekunów.

Uczeń z astmą i alergią

Postępowanie

1. W przypadku wystąpienia duszności należy umożliwić uczniowi wzięcie wziewnego leku rozkurczającego oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza.
2. Po wykonaniu przez ucznia inhalacji należy powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać pogotowie ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia uczeń wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej.
4. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie uczniowi spokoju.

Uczeń z cukrzycą

Postępowanie przy hipoglikemii

Kiedy uczeń jest przytomny, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia należy:

1. Umożliwić uczniowi sprawdzenie poziomu glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie;
2. Kontrolować samopoczucie ucznia;
3. Umożliwić przyjęcie węglowodanów prostych (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód itp.); nie wolno zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, np. czekoladą.
4. Niezwłocznie powiadomić dyrektora, pielęgniarkę szkolną i rodziców/prawnych opiekunów;
5. W przypadku braku kontaktu z rodzicem/opiekunem prawnym wezwać pogotowie ratunkowe.

Postępowanie przy hiperglikemii

1. Umożliwić uczniowi zmierzenie poziomu glukozy i podanie insuliny.
2. Umożliwić uzupełnienie płynów (woda mineralna).
3. W razie stwierdzenia hiperglikemii uczeń nie powinien jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.
4. Niezwłocznie powiadomić dyrektora, pielęgniarkę szkolną i rodziców/opiekunów prawnych.

Szkolny kodeks praw ucznia z cukrzycą /Załącznik nr 2/

Uczeń z padaczką

Postępowanie w razie napadu

1. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę;
2. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości;
3. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku;
4. Nie wolno wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust;
5. Niezwłocznie powiadomić dyrektora, pielęgniarkę szkolną i rodziców/opiekunów prawnych oraz wezwać pogotowie ratunkowe.

Inne choroby przewlekłe

1. W przypadku innych chorób przewlekłych postępujemy zgodnie z zaleceniami i wytycznymi lekarza i rodzica/opiekuna prawnego zawartymi w karcie informacyjnej ucznia przewlekle chorego /załącznik nr 1/.

XXXVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU NA TERENIE SZKOŁY

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. Pracownik nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali lub pracowników obsługi
3. Pracownik niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

W każdym poważniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) zawiadamia się niezwłocznie:

- rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
- pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
- społecznego inspektora pracy;
- organ prowadzący szkołę;

-radę rodziców.

4. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

5. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

Zawiadomień dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły. Fakt powiadomienia dokumentuje się wpisem w dzienniku zajęć, z podaniem daty i godziny powiadomienia matki/ojca ucznia o wypadku.

6. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń, np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie) po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi powiadamiający o zdarzeniu ustala z rodzicem:

- 1) potrzebę wezwania pogotowia,
- 2) potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica,
- 3) godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.

W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe.

Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

7. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala.

8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

**XXXIX PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI TOKSYCZNEJ,
BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH**

1. Nauczyciel, który stwierdza zaistnienie jednej z powyższych okoliczności – uniemożliwia dostęp osób postronnych i uczniów do znaleziska poprzez zaangażowanie do pilnowania znaleziska pracowników szkoły.
2. Powiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor powiadamia o zdarzeniu policję, straż pożarną, SANEPID i w razie potrzeby pogotowie ratunkowe.
4. W przypadku rozprzestrzeniania się substancji toksycznych dyrektor szkoły ogłasza natychmiastową ewakuację zgodnie z obowiązującym planem ewakuacji.
5. Dyrektor powiadamia o zdarzeniu organ prowadzący szkołę.

XL. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ANONIMOWEGO TELEFONU Z POGRÓŻKAMI LUB INFORMACJAMI O PODŁOŻENIU MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH

Pracownik szkoły, który odebrał telefon z pogróżkami powinien:

1. Prowadzić rozmowę w sposób umożliwiający uzyskanie jak największej ilości informacji dotyczących zagrożenia oraz zapamiętać istotne dla zdarzenia informacje – czas trwania rozmowy, dokładna treść, spostrzeżenia, co do charakterystyki osoby dzwoniącej.
2. Natychmiast powiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor lub osoba upoważniona powiadamia policję, straż pożarną i pogotowie ratunkowe.
7. Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującym planem ewakuacji.
8. Dyrektor o zaistniałej sytuacji powiadamia organ prowadzący szkołę.

XLI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ATAKU TERRORYSTYCZNEGO, WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA NA TEREN SZKOŁY

Decyzję o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego – w przypadku ujawnienia zagrożenia wynikającego z wtargnięcia uzbrojonego napastnika na teren placówki – podejmuje każdy z przeszkolonych i przygotowanych do tego pracowników placówki – wówczas, gdy: takie zagrożenie zauważy, będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwilę wystąpić lub taką informację otrzymał.

Wyłączy zawór gazu.

Sygnał alarmowy w sytuacji wtargnięcia na teren szkoły – 5 krótkich dzwonek.

Wtargnięcie napastników do obiektu:

1. Jeżeli to możliwe – **UCIEKAJ** z zagrożonego regionu drogą ewakuacji – poza rejon zagrożenia.
2. Zostaw wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują.
3. Ewakuuj się blisko ściany, nie wychodź na otwartą przestrzeń.
4. Po drogach ewakuacyjnych poruszaj się szybko, unikaj blokowania ruchu, zatrzymywania się czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu.

Podczas ewakuacji:

1. Zachowaj ciszę, spokój, rozwagę.
2. Udzielaj pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na Twoje bezpieczeństwo.
3. Ostrzegaj o niebezpieczeństwie.
4. W przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, przeprowadź młodzież do innego, wcześniej ustalonego obiektu.

Jeśli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

1. Zamknij drzwi.
2. Zastaw drzwi ciężkim sprzętem, meblem, ławkami.
3. Wyłącz wszystkie światła.
4. **Wycisz** wszystkie urządzenia elektroniczne. Jeśli możesz – powiadom służby – informuj na bieżąco o sytuacji.
Nie wyłączaj telefonu, ale wycisz go.
5. Połóż się na podłodze z dala od okien i drzwi.
6. Zachowaj ciszę.

Jeśli nie miałeś możliwości ewakuować się, ukryć albo zabarykadować w pomieszczeniu bezpiecznym, a Twoje życie lub zdrowie są zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem – **WALCZ** – a jeżeli nie jesteś w stanie podjąć walki – **BŁAGAJ O LITOŚĆ**.

1. Poddaj się woli napastników, wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu – zwiększa to szanse ich przetrwania).
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś problemem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić młodzież – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - a) nie pozwól młodzieży wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna
 - b) nakaz uczniom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

Podczas działań ratowniczych:

1. Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez policję dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
2. Zachowaj ciszę.
3. Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze, nie otwieraj drzwi – służby zrobią to same.
4. Stosuj się do wszystkich poleceń służb.
5. Nie trzymaj nic w rękach.
6. Nie zadawaj pytań podczas ewakuacji.
7. Unikaj gwałtownych ruchów, alarmujących gestów.
8. Poddaj się kontroli bezpieczeństwa.
9. Jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekazaj je służbom ratowniczym.

NAUCZYCIELU – po zakończeniu akcji:

1. Sprawdź obecność uczniów w celu upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek.
2. O braku któregośkolwiek ucznia informuj policję.
3. Nie pozwól żadnemu z uczniów samodzielnie wrócić do domu.
4. Prowadź ewidencję uczniów odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

XLII PODSTAWOWE STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Kto odpowiada	Dokumenty	Sankcje
Organ zarządzający placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, religijną, artystyczną, medyczną, sportową, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni – czyli dyrektorzy szkół, przedszkoli i placówek	<ul style="list-style-type: none"> • Procedura kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności. • Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, w szczególności dotyczące zachowań niedozwolonych wobec małoletnich. • Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego. • Procedura składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego. • Zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do jej zaznajomienia i stosowania • Wymogi dotyczące bezpiecznych 	Kto, będąc obowiązany do wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich, nie wykonuje tego obowiązku, podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł

	<p>relacji między małoletnimi, w szczególności zachowań niedozwolonych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu. • Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie oraz utrwalonymi w innej formie. • Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia. 	
--	---	--

**XLIII. PROCEDURA KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED
DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIAMI W ZAKRESIE
SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZA
PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ
I OBYCZAJNOŚCI**

1. W każdym przypadku placówka musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Placówka powinna zatem znać:
 - a. imię (imiona) i nazwisko,
 - b. datę urodzenia,
 - c. dane kontaktowe osoby zatrudnianej
2. Placówka może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:
 1. wykształcenia,
 2. kwalifikacji zawodowych,
 3. przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
3. Poproś kandydata/kandydatkę o referencje z poprzednich miejsc zatrudnienia.
4. Sprawdź osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr z dostępem ograniczonym. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. By móc uzyskać informacje z rejestru z dostępem ograniczonym, konieczne jest uprzednie założenie profilu placówki. Aby sprawdzić osobę w Rejestrze placówka potrzebuje następujących danych kandydata/ kandydatki: imię i nazwisko, data urodzenia, pesel, nazwisko ro-

dowe, imię ojca, imię matki. Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

5. Pobierz zaświadczenie kandydata/kandydatki z Krajowego Rejestru Karnego.

XLIV. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIEDZY MAŁOLETNIM, A PERSONELEM

- Każdy pracownik/ osoba mająca kontakt z małoletnimi w placówce:
Działa dla dobra ucznia i w jego najlepszym interesie, traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
- W komunikacji z dziećmi zachowuje cierpliwość i szacunek. Nie wolno jej krzyczyć na ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa ucznia lub osób trzecich.
- Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów. Obejmuje to wizerunek ucznia, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z uczniem na osobności, zostawia uchylone drzwi do pomieszczenia. Może też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
- Nie wolno zachowywać się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby)
- Nie wolno nawiązywać z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie uczniem przez pracownika lub pracownikiem przez ucznia, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem, reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.
- Nie wolno utrzymywać wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków uczniów, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyrazi-

ła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych uczniów.

- Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od ucznia ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

Kontakty poza godzinami pracy

- Co do zasady kontakt z uczniami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
- Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

- Świadomość cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także wszelkich działań w internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których pracownik może spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Jeśli profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w cyfrową aktywność pracownika.
- Nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
- W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie instytucji.

XLV. ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI
W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB
POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU
MAŁOLETNIEGO

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 18. roku życia (przemoc rówieśnicza)

1. Nauczyciel świadek zdarzenia: zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj je od osoby podejrzanego o krzywdzenie, poinformuj dyrektora szkoły/ wychowawcę/pedagoga/psychologa szkolnego
2. Pedagog/ psycholog szkolny: Przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami ucznia krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze,
3. Dyrektor szkoły: w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny ucznia krzywdzącego.

W przypadku przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest życie równoległe powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

- Podejrzewasz, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
 1. zadbaj o bezpieczeństwo ucznia i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
 2. Powiadom dyrektora szkoły/ wychowawcę/pedagoga/psychologa szkolnego
 3. Zawiadom policję
- Podejrzewasz, że uczeń doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun ucznia jest niewydolny wychowawczo bądź uczeń doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 1. zadbaj o bezpieczeństwo ucznia,
 2. powiadom dyrektora szkoły/ wychowawcę/pedagoga/psychologa szkolnego

3. dyrektor/ pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem,
4. powiadają o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
5. Dyrektor szkoły w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej;

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (wolontariusze, pracownicy instytucji, inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)

- Podejrzewasz, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
 1. Zadbaj o bezpieczeństwo ucznia, odseparuj od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 2. Powiadom dyrektora szkoły/ wychowawcę/pedagoga/psychologa szkolnego
 3. Dyrektor szkoły zawiadamia policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
 4. Wychowawca informuje o fakcie rodziców/ opiekunów prawnych ucznia
 5. Pedagog/ psycholog szkolny udziela uczniowi pomocy psychologiczno- pedagogicznej

- Uczeń doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 1. Zadbaj o bezpieczeństwo ucznia, odseparuj od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 2. Powiadom dyrektora szkoły
 3. Dyrektor kończy współpracę z osobą krzywdzącą ucznia
 4. Wychowawca informuje o fakcie rodziców/ opiekunów prawnych ucznia
 5. Pedagog/ psycholog szkolny udziela dziecku pomocy psychologiczno- pedagogicznej

- Dziecko doświadcza innych niepokojących zachowań (krzyk, niestosowne komentarze)
 1. Zadbaj o bezpieczeństwo ucznia, odseparuj od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 2. Powiadom dyrektora szkoły/ wychowawcę/pedagoga/psychologa szkolnego
 3. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z osobą podejrzaną o krzywdzenie, a w przypadku braku poprawy rozwiązuje współpracę.

XLVI. PROCEDURA SKŁADANIA ZAWIADOMIENÍ
O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ
MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADAMIANIA SĄDU
OPIEKUŃCZEGO

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18. roku życia, jest ofiarą przemocy w rodzinie, należy podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel sporządza notatkę służbową i przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, informuje go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć i upewnia się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczne na czas prowadzonych działań. Następnie pedagog wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych, przeprowadza z nimi rozmowę (wywiad), informuje o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawia propozycję ustalenia planu bezpieczeństwa.
3. Pedagog szkolny powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku), który uwzględniałby przede wszystkim sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie szkoła może zaoferować dziecku, a także informację o specjalistycznych palcówkach pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. Pedagog szkolny ustala/omawia/mediuje z rodzicami/opiekunami prawnymi plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku) poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy ze strony dorosłych wobec dziecka i zobowiązanie do skonsultowania sprawy przemocy z psychologiem. Ponadto ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka.
5. Dyrektor informuje o konsekwencjach prawnych przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz do sądu rodzinnego i nieletnich przemocy wobec małoletniego.
6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

**XLVII. ZASADY UDOSTĘPNIANIA PERSONELOWI,
MAŁOLETNIM I ICH OPIEKUNOM POLITYKI DO JEJ
ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA**

1. Wszelkie dokumenty/procedury/polityki związane z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich są udostępniane personelowi i opiekunom małoletnich w formie papierowej w wersji pełnej, wywieszane w widocznym miejscu, oraz małoletnim w wersji skróconej.
2. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej szkoły pod adresem www.zspzabno.pl
3. Rodzice/opiekunowie małoletnich zapoznawani są z ww. dokumentami każdorazowo na początku roku szkolnego.
4. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę.
5. Zapoznanie się z ww. dokumentami każdy pracownik potwierdza swoim podpisem.

Oświadczenie

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w i przyjmuję ją do realizacji.

.....

(data, podpis)

**XLVIII. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI
MIĘDZY MAŁOLETNIMI, W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA
NIEDZWOLONE**

2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie, znęcanie się nad uczniami słabszymi, używanie wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Uczniom/wychowankom nie wolno wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyczeć na innych małoletnich.
4. Uczniowie/wychowankowie powinni szanować prawo innych uczniów/wychowanków do prywatności.

5. Uczniom/wychowankom nie wolno utrwalać wizerunku innych uczniów/wychowanków (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić/obrazić.
6. Uczniom/wychowankom nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych uczniów/wychowanków.
7. W sytuacji gdy uczeń jest agresywny, zastosowanie mają działania opisane w „Procedurze postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia”.

**XLIX. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ
ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ
PROCEDURA OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI
SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI
W INNEJ FORMIE**

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do internetu zarówno personelowi, jak i dzieciom w czasie zajęć i poza nimi.
2. Sieć jest monitorowana, tak aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w instytucji. Do obowiązków tej osoby należą działania według poniższych procedur:
 - Zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
 - Aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb.
5. Przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadze-

nia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu, które aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w internecie.

6. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki czuwa on nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez dzieci podczas zajęć.

L ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Zauważenie sygnałów krzywdzenia

- Pedagog szkolny zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy dziecku w szkole, współpracuje z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym.
- Nauczyciel wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna, higienistka – mogą zauważyć ślady pobicia dziecka, niechęć dziecka do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp.
- Wychowawcy i nauczyciele – mogą zauważyć zaburzone zachowanie dziecka, które może być skutkiem krzywdzenia, niekiedy są też świadkami krzywdzących zachowań rodziców wobec dziecka na terenie placówki.
- Dokumentacja szkolna – istotne są informacje o nieobecnościach dziecka, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu dziecka.

2. Analiza zebranych informacji

Czy sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka zostały potwierdzone przez informacje z innych źródeł? Kto krzywdzi dziecko? W jaki sposób? Czy doszło do naruszenia prawa (to ważne, ponieważ Kodeks karny i ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakładają na instytucje obowiązek zawiadamiania o przestępstwach popełnionych na szkodę dzieci)? W jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo (zdrowie, życie, rozwój) dziecka? Kto może być sojusznikiem dziecka w rodzinie?

3. Zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innym służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy.

Podjęcie współpracy z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia dziecka i rozwiązywania jego problemów. Optymalny model interwencji polega na pozyskaniu do współpracy rodzica „niekrzywdzącego” jako sojusznika dziecka, podjęcie razem z nim działań skierowanych na powstrzymanie sprawcy przemocy i jednocześnie objęcie samego dziecka ko-

nieczną pomocą z zewnątrz. Model ten dotyczy sytuacji, w której krzywdzenie przybiera charakter przemocy.

W uzasadnionych przypadkach (w sytuacji, w której oboje rodzice krzywdzą aktywnie swoje dziecko) podjęcie działań prawnych- Dyrektor szkoły- zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury równoległe z rozmowami interwencyjnymi z rodzicami

Objęcie dziecka na terenie szkoły konieczną pomocą psychologiczno- pedagogiczną.

W przypadku, gdy uczeń w szkole lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę przejawia zachowania niewłaściwe nieujęte procedurami postępowania, decyzję o poniesionych przez ucznia konsekwencjach podejmuje zespół nauczycieli w składzie: wychowawca, psycholog, pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Należy pamiętać, że zawsze w sytuacjach ujętych procedurami należy sporządzać notatki służbowe.

LI ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW

Przeglądu i aktualizacji Standardów ochrony małoletnich w ZSP w Żabnie dokonuje powołany przez Dyrektora zespół, minimum raz na dwa lata, biorąc pod uwagę wniesione wnioski. Dyrektor po zatwierdzeniu proponowanych przez zespół zmian, dokonuje aktualizacji Standardów, zapoznając ze zmianami wszystkich pracowników, którzy fakt zaznajomienia się z Procedurami potwierdzają swoim podpisem.

LII OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZDARZENIACH ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU I UDZIELENIE MU WSPARCIA

Dyrektor, wicedyrektor, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawca, nauczyciele.

LIII SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEMU

Dokumentuje się w formie notatek służbowych, wpisów do e-dziennika, wniosków kierowanych do instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy. Sporządzoną dokumentację

przechowuje się w gabinecie pedagoga szkolnego w sposób wykluczający dostęp do tych informacji osobom postronnym.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Karta informacyjna dla ucznia przewlekle chorego

Załącznik nr 2 – Szkolny kodeks praw ucznia z cukrzycą

KARTA INFORMACYJNA DLA UCZNIĄ PRZEWLEKLE CHOREGO

Opracowana dla.....

Ucznia klasy

1. Uczeń/uczennica choruje na chorobę przewlekłą.....
.....
.....
.....
potwierdzoną przez lekarza
dnia
2. Objawy choroby ucznia:.....
.....
.....
3. Nakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:
.....
.....
4. Zakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:
.....
.....
5. Ograniczenia dla ucznia związane z chorobą:
.....
.....
6. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby należy:.....
.....
.....
7. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby nie wolno:
.....
.....
8. Pierwsza pomoc udzielona uczniowi w szkole polega na:
.....
.....
.....

9. W przypadku zaostrzenia objawów lub zagrożenia zdrowia szkoła niezwłocznie informuje i w miarę potrzeby wzywa: Rodziców/prawnych opiekunów ucznia (imię, nazwisko, adres, tel. kontakt.):

.....
.....

Inną osobę (j.w.)

.....

Pogotowie ratunkowe – w przypadku gdy:

.....
.....

.....

data

.....

podpis wychowawcy

Szkolny kodeks praw ucznia z cukrzycą

1. Każdemu uczniowi z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:
 - a) możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji;
 - b) możliwość podania insuliny;
 - c) możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję;
 - d) właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka/opiekunami prawnymi;
 - e) możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji;
 - f) możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych;
 - g) możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.